

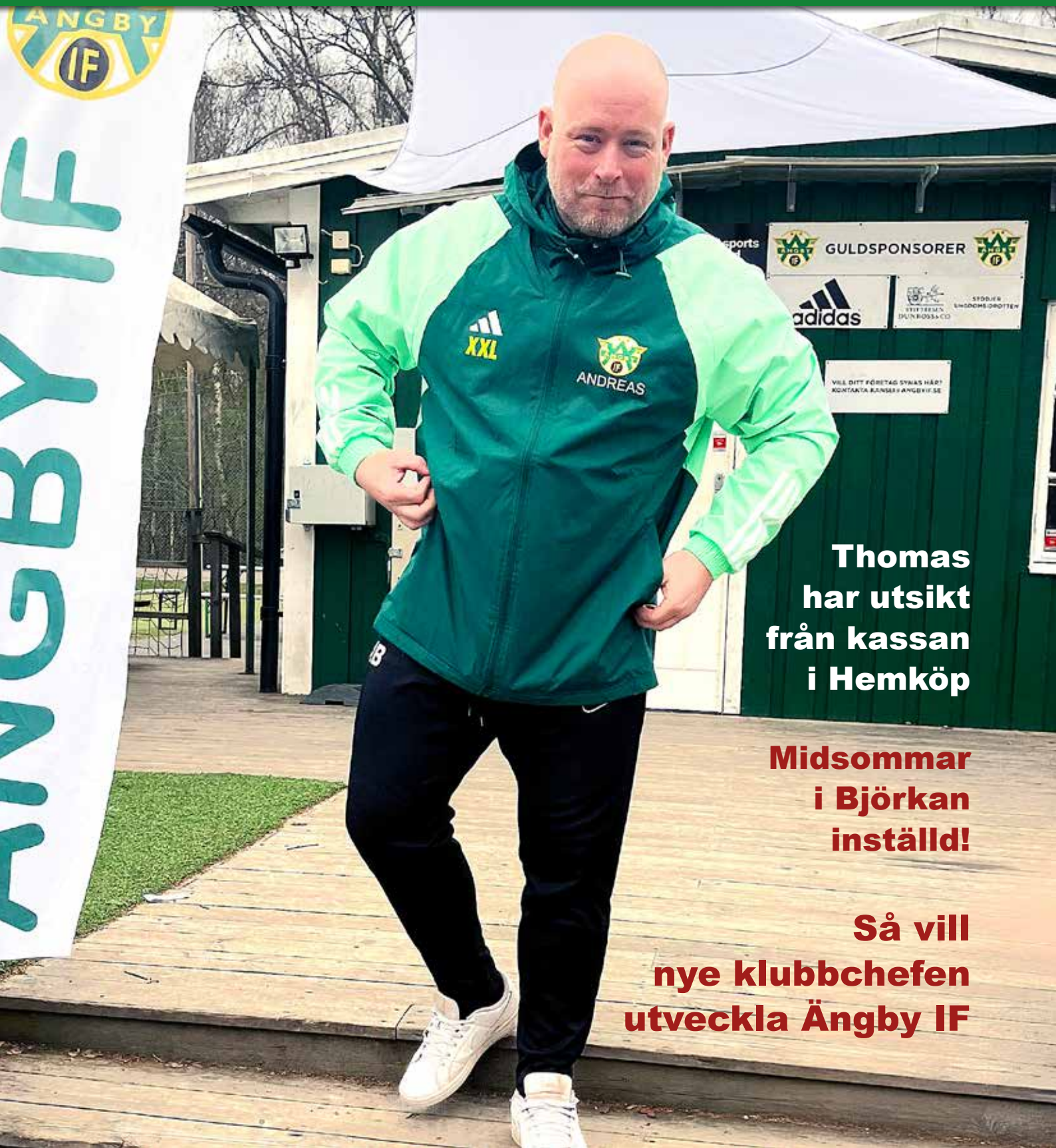

Norra Ängby Tidning

Årgång 46

Nr 2 • juni 2024

NORRA ÄNGBY TRÄDGÅRDSSTADSFÖRENING

**Thomas
har utsikt
från kassan
i Hemköp**

**Midsommar
i Björkan
inställd!**

**Så vill
nye klubbchefen
utveckla Ängby IF**

inledaren

Pelle Sahl
Ordförande i Norra Ängby
Trädgårdsstadsförening

Tack för allt, Anna-Karin!

Som nyvald ordförande i Norra Ängby Trädgårdsstadsförening vill jag börja denna min första inledare med att rikta ett stort tack till min företrädare Anna-Karin Ekholm, som varit ordförande i 17 år. Som nyinflyttad läste hon i denna tidning att området snart skulle fylla 75 år och fira det med att ge ut en bok. Det lät kul, tyckte Anna-Karin och sen gick det som det gick.

Jaha, ny ordförande. Vem är det då? Jo, jag är en nybliven pensionär som flyttade hit första gången som tioåring 1966 när mamma övertog huset på Stobaeusvägen som morfar och mormor hade byggt. Efter en sejour i Räcksta flyttade jag hit en gång till 1985 när jag själv övertog samma hus av mamma. Efter ytterligare en vända i förskingringen, i Blackeberg den här gången, flyttade jag hit igen 2006 och totalt är jag uppe i 47 år som ängbybo. Jag siktar på 50. Minst!

Att jag är ny på posten är en sanning med viss modifikation. Jag var ordförande ett par år strax efter sekelskiftet, under min andra period som ängbybo. Då hade jag höga ambitioner. Jag har funnit en artikel jag skrev i tidningen 2001. Titeln är *I have a dream...* och där drog jag på ordentligt om en storstilad framtid för föreningen med massor av större och mindre evenemang, fester, expertgrupper som skulle dela ut råd om husen och trädgården, gemensam borttransport av trädgårdsavfall, bilpool och en massa annat. Jag tycker nu som då att föreningens viktigaste uppgift är att skapa tillfällen för ängbyborna att träffas, lära känna varandra och tillsammans göra roliga och nyttiga saker. Tycker du likadant eller annorlunda? Vad vill du att föreningen ska göra? Hör gärna av dig.

Jag hoppas att vi alla får njuta av en fin sommar.

NORRA ÄNGBY TIDNING

Tidningen ges ut av Norra Ängby Trädgårdsstadsförening. Föreningen förmedlar information om sin verksamhet via **Norra Ängby Tidning** och på hemsidan www.norra-angby.se. Redaktionen förmedlar även annan information som kan vara av intresse för tidningens läsare. Tidningens upplaga är 1800 ex och delas ut till alla hushåll i Norra Ängby. Kommer ut fyra gånger per år, i början av mars, juni, september och december. Deadline för material för kommande nummer är alltid ca en månad före utgivningsdatum.

Tidningsredaktion

Rolf A Olsson, redaktör, rolf@rao.se
Elisabet Engdahl Linder, elisabet.engdahl.linder@gmail.com
Lotta Hirschberg, lotta.hirschberg@gmail.com
Pelle Sahl, pellesahl@gmail.com

Ansvarig utgivare

Anna-Karin Ekholm, annakarinekholm@hotmail.com

Tryck

Gävle Offset, www.gavleoffset.se, 026-66 25 00

Annonsförsäljning:

Johan Schaeffer, johan.schaeffer@yahoo.se,
0739 83 22 07.

Annonspriser:

Format	(bredd x höjd)	Fyrfärg	
Helsida	183 x 255 mm	11 000 kr	
Halvsida	Liggande	183 x 126 mm	6 600 kr
	Stående	89 x 255 mm	6 600 kr
1/3 sida	Liggande	183 x 83 mm	4 800 kr
	Stående	58 x 255 mm	4 800 kr
1/3 höjd	1 sp	58 x 83 mm	2 000 kr
	2 sp	120 x 83 mm	3 600 kr
Små liggande (ca 1/6 höjd)			
	1 sp	58 x 43 mm	1 100 kr
	2 sp	120 x 43 mm	2 000 kr
	3 sp	183 x 43 mm	2 800 kr

Annonsmtrl: Tryckfärdig högupplöst PDF till www.annons@rao.se.

Erbjudande: Boka fyra färgannonser i följd och du får 25% rabatt på samtliga fyra införanden!

Prenumeration

Har du flyttat från Norra Ängby, men ändå vill njuta av Ängbykänslan, kan du prenumerera på tidningen: Namn, adress och 250 kr på plusgironr 94 01 78-7. (större delen av den summan är porto).

ISSN-nummer 2001-290X

Tryckt på FSC-certifierat
papper tillverkat i Sverige
av Arctic Paper.

Ombyggnaden av Björklunds hage fortsätter vilket innebär att vi måste ställa in midsommarfirandet i år.

Inget midsommarfirande i Björklunds hage!

Tyvärr kan vi inte anordna det traditionella midsommarfirandet i Björkan i år. Parkförvaltningen har meddelat att etapp 2 i den stora upprustningen av Björklunds hage kommer att påbörjas innan midsommar.

Arbetet kommer framförallt beröra området framför 4H samt

parkvägen från Liljegrensvägen. Trädgårdsstadsföreningens styrelse bedömer att det därför inte finns möjlighet att anordna midsommarfirandet.

Den första etappen av upprustningen är klar. Lekplatsen har flyttats till det norra området, upp mot Beckombergavägen. På sidan 10 kan ni se bild på den nya lekplatsen.

NU ÄR VÅREN HÄR – ÄNTLIGEN SALLADSTIDER!

Njut av ultragoda sallader, kall dryck och solsken på vår uteservering! Bröd och kaffe på maten ingår alltid.

Nu med rättigheter!

Kom till oss på Follingbogatan 64 (Bromma sjukhus), eller beställ din sallad direkt på salladsmagasinet.se

SALLADSMAGASINET
Don't be a Zombie – eat Salad!

Fågelskådning för familjen, torsdag 18 april.

Familjeäventyr bland fjädrar och fågelsång

Fågelskådare i alla åldrar samlades på parkeringen vid IP till Trädgårdsstadsföreningens fågelvandring i samarbete med Ornitologiska föreningen. 20 personer slöt upp för att utforska fågellivet runt Kyrksjön.

Under den kunniga ornitologen Eva Johanssons ledning fick deltagarna chansen att bekanta sig med en rad olika arter. Från den beskedliga bofinken till den anmärkningsvärda svarthakedoppingen, var det ett möte med en mångfald av fjäderklädda vänner. Föräldrar och barn vandrade tillsammans längs stigen, lyssnande och spanande efter flygande silhuetter i skymningen.

Men det var inte bara fåglarna som stal uppmärksamheten denna kväll. Den lekfulla hunden Sigge förgyllde stunden för barnen genom att vara allmänt gosig och tillåta sig att bli klappad och kramad under hela vandringen.

Foto: Elisabet Engdahl Linder

Brunand

Barnen fick kika efter spännande fåglar.

Gökottan, söndag 19 maj.

En underbar promenad med stor grupp NÄ-bor som fotograferade och njöt av morgonen. Många fåglar som sjöng för full hals i den vackra morgonsolen. Eva Johansson hjälpte oss att identifiera vem som sjöng vad. Foto: Lotta Hirschberg och Claes Johannesson (fåglarna)

Trädkrypare

Koltrast

Björktrast

Eva Johansson

I år såg Willy en sengångare

Varje vår brukar Willy Eriksson spana extra noga efter naturens under runt Kyrksjön.

För två år sedan fotograferade han en krokodil vid sidan av spången. Förra våren hade krokodilen förvandlats till en hund! Och i år är det absolut en sengångare som kramar stammen en bit upp i trädet.

Alla med barnasinnet kvar har möjlighet att se dessa magiska varelser i den spännande miljön i Kyrksjölöten. Som små såg vi molnen på himlen förvandlas till magiska djur. Nu kan vi uppleva samma underverk i vårt levande naturvårdsområde.

För två år sedan upptäckte Willy en krokodil, som året efter förvandlats till hund.

Barndomen i Borlänge

Bland villorna inte långt ifrån de bolmande skorstenarna och stål fabriken ligger kompisklubben "som inte siktar mot stjärnorna"

Där ligger skolan, med utsikt över den fotbollsplan som format mig och min syn på ett föreningsliv.

Den röda sanden runt löparbanorna är idag igenvuxet med gräs och kiosken där föräldrarna stod är igenbommad.

Och nu i Norra Ängby

Längs lyckliga gatan, bland villor, ser jag 35 år senare alla grönlädda barn och föräldrar skyndsamt jogga ner mot Vultejusvägen för att hinna i tid till dagens träning där fotbollsplanerna snabbt fylls av glada barn.

Trots all romantik, alla liknelser från barndomen och alla blommande trädgårdar, är min känsla att många tyvärr glömt bort att det är vi medlemmar som är föreningen. Föreningslivet är så mycket mer än pay and play, det är vi medlemmar som är föreningen.

Vår historia och alla eldsjälarna som genom åren lagt oändliga timmar ideellt får inte glömmas bort, det är dom som byggt den förening vi är idag och är vår historia.

Det finns så mycket gott och så mycket hjärta i och runt Ängby IF och det är något vi ska ta tillvara på. Vi skall bli fler, vi ska bli bättre och vi ska välkomna alla oavsett ålder och ambition.

Ängby lfs nye klubbchef Andreas Berggren vill satsa mer på yngre spelare och ledare så att klubben blir starkare på längre sikt. Han vill också få in fler äldre medlemmar i verksamheten och planerar bland annat att starta gåfotboll för alla över 65 år.

Ny klubbchef i Ängby IF

Andreas vill satsa på unga spelare – och gåfotboll för äldre

Andreas kom till Ängby IF i mitten av mars. Jag träffar honom en aprildag i klubbhuset, i ena kortändan av den lilla planen. Det är här som det ska bli gåfotboll redan nu i juni om tillräckligt många över 65 år vill delta.

Det är en lättsam stämning inne på kansliet med en ny administration som tillsammans formar framtiden för Ängby IF. Kanslisten Lena Wiklund kom till klubben förra våren och mitt emot henne sitter Oliver Jernelius som är koordinator för tränarstaben.

När den förra klubbchefen skulle fortsätta sin utbildning till lärare var steget inte långt till engagera Andreas som tidigare bland annat praktiserat i Ängby IF under sin fotbollsutbildning och dessutom tränat klubbens U19-lag.

Från vänster kanslisten Lena Wiklund, nye klubbchefen Andreas Berggren samt Oliver Jernelius som är koordinator för tränarstaben.

Imponerande meriter

Andreas har en imponerande meritförteckning med många olika tränarutbildningar, kombinerat med över tio års erfarenhet som fotbollstränare på olika nivåer.

– Dessutom har jag haft förmånen att arbeta med distriktsfotboll och vara distriktsförbundskapten.

Han har också en tidigare bakgrund inom affärsutveckling, event och försäljning, vilket kanske är en av förklaringarna till att han nu är fylld av planer på nya projekt för klubben.

Fotbollsplanen hemmavid

Andreas har bott vid Hornsbergs strand på Kungsholmen i många år men när man pratar man kan höra hans dalmål. Som liten grabb spelade han på fotbollsplanen hemmavid, nära Domnarvets järnverk i Borlänge. Jag bad honom skriva ner hur det var då och vad han ser nu i Norra Ängby: Se Andreas text på sidan till vänster. Han poängterar möjligheterna som

finns i Norra Ängby och framhåller att klubben är alla medlemmars angeläget. Fler måste engagera sig i olika verksamheter så att det inte blir som för hans barndomslag, där fotbollsplanen ligger öde. Det är förstås ingen överhängande risk att fotbollen ska dö ut i Norra Ängby men Andreas har ändå massor av idéer för hur klubben ska utvecklas. Det känns som om han tycker att mer kan göras för att utveckla klubben.

Utveckling av yngre ledare

Andreas berättar om sina framtidsplaner:

– Min främsta målsättning är att bevara och stärka den unika kulturen som präglar Ängby IF. Vi befinner oss i ett fantastiskt villaområde med en stark tradition av breddfotboll, och jag vill fortsätta att bygga på detta. Genom att fokusera på utbildning och utveckling av våra ledare, särskilt de som arbetar med våra yngre lag,

Sammanfattning

Förutom fortsatta satsningar på nuvarande herr-, dam- och juniorlag vill den nye klubbchefen satsa på detta:

- Fokusera på yngre spelare och utbilda yngre ledare för en långsiktig framgång.
- "Klubben", ett fotbollsfratids efter skolan för spelare på mellanstadiet.
- Gåfotboll för personer över 65 år, med preliminär start 30 maj.
- Fortsätta med motionslag för damer och veteranlag för herrar.
- Locka äldre medlemmar att bidra till föreningens tillväxt och gemenskap.

siktat vi på att skapa en stark grund för framtiden. Vi kommer att lägga extra resurser på våra ungdomslag och ge dem de bästa förutsättningarna att blomstra.

Fotbollsfratids och gåfotboll

– Förutom detta har vi startat "Klubben", ett fotbollsfratids efter skolan för spelare på mellanstadiet med läxläsning, mellanmål, fotboll, tv-spel och sällskapsspel. 35 spelare var var med i vid första tillfället.

– Den 30 maj startar gåfotboll för alla över 65 år, ett initiativ som inte bara handlar om motion utan även om gemenskap och att knyta samman äldre generationer med föreningen. Man behöver inga färdigheter för att delta i gåfotboll och reglerna är enkla: Man får inte springa, inte tacklas och inte skjuta högre än en meter. Sedan kan man fika tillsammans!

Text och foto: Rolf A Olsson

Thomas Tekie har jobbat fem år i kassan på Hemköp vid torget.

Norra Ängby

PROFILEN

Utsikt från en kassa

Thomas vet nog mer om oss Norra Ängbybor än de flesta ...

Kunderna strålar upp när de hälsar på Thomas i kassan och han verkar känna till de flesta kunders vanor och till och med deras snusmärke. "Du hade bytt till Lundgrens Skåne senast", säger han till en medelålders man och får ett leende till svar, vilket indikerar att kunden vill ha Lundgrens även denna gång. Thomas plockar ner två dosor från skåpet ovanför kassan.

Att stå en stund vid sidan och betrakta vad som utspelas vid kassan känns som att se ett socialt geni i arbete, även om Thomas själv aldrig skulle uttrycka det så. Han gillar sina kunder och tycker att det är självklart att vara intresserad och prata med människor man möter. "Det gör väl alla?", undrar han förvånat?

Inte bara Thomas

Först och främst bör vi påpeka att Thomas Tekie inte är den enda vänliga medarbetaren på Hemköp vid torget. Att handla ofta i den lokala butiken innebär att man blir igenkänd och vanligtvis möts av ett glatt "hej" och leenden.

Men det verkar ändå vara något utöver det vanliga med Thomas. Jag frågar runt bland grannar och bekanta i Norra Ängby. "Han är jättetrevlig och verkar prata med alla, och alla verkar hälsa på honom som på en gammal bekant. Man blir på bra humör", är ett vanligt svar.

Thomas förstår inte riktigt varför vi vill skriva om just honom men han går med på det och tycker att det är lite kul.

Har sparat till egen bostad

Thomas är 22 år och har jobbat i kassan på Hemköp i fem år.

– Jag hade en kompis som jobbade här och han rekommenderade stället. Jag fick en intervju och jobbet, berättar Thomas.

De flesta i Norra Ängby som handlar i Hemköp vet vem Thomas är; "Han är jättetrevlig och verkar prata med alla, Man blir på bra humör", är en vanligt uppfattning

Han flyttade hemifrån för två år sedan till en hyreslägenhet i Hässelby Villastad. Hans föräldrar bor i samma område. Under hela sin tid som kassör på Hemköp vid Ängby torg har Thomas levt sparsamt så att han nu i vår har kunnat köpa en egen lägenhet på 54 kvadratmeter i Hässelby Villastad.

– Helst hade jag förstås velat bo i Norra Ängby, men det är inte möjligt som ensam och med de priser som gäller här, tillägger han med ett leende.

Några hemligheter?

Du har en utmärkt utsiktspunkt här vid kassan och verkar ha nära kontakt med alla kunder som passerar. Du vet förmodligen mer om oss Norra Ängbybor än de flesta. Kan du avslöja några hemligheter?

Men att avslöja hemligheter verkar inte vara något som passar Thomas. Hans främsta personlighetsdrag verkar tvärtom vara öppenheten gentemot alla kunder.

– Jag tycker att alla är väldigt trevliga. Det är en blandad skara; unga och gamla,

föräldrar med barnvagnar och de som är ute och jobbar, säger han.

Många ungdomar och barn verkar prata med dig som om ni vore gamla kompisar.

– Ja, det är kul. Det är oftast elever från Nya Elementar och Norra Ängby skola som kommer in när de är på väg hem. Och många som är på väg till eller från träningen på Ängby IP.

Är alla hyggliga?

– Ja absolut. Det är sällan någon som är otrevlig.

Vill bli elektriker

Hur ser du på framtiden?

– Jag träffar många hantverkare som handlar i butiken och de verkar ha bra jobb. Man har hört att kontorsjobb är bättre betalda, men jag tycker att hantverkare verkar ha bättre jobb med en mer helhetsbild av vad de gör. Dessutom verkar det vara säkrare att vara hantverkare. Många kontorsjobb kommer nog att ersättas av AI-appar. Jag skulle vilja bli elektriker.

Har du någon elektrikerutbildning?

– Nej, jag hade inriktning på datorkunskap i skolan. Men datorerna vill jag ha mer som någon slags hobby. För att bli elektriker måste jag gå ett och ett halvt år på yrkeshögskolan.

Starta egen affär?

Varför inte starta en egen affär? Du verkar ju trivas med jobbet här.

– Nja, jag kan hantera kassan, men att driva en egen affär kräver så mycket mer än så. Men jag får lära känna många underbara människor och har lärt mig mycket om hur butiken fungerar. Dessutom utvecklas jag som person.

Text och foto: Rolf A Olsson

Snart öppnas den nya lekplatsen. Bara några små träd som ännu inte grävts ner i sina gropar verkade återstå när vi kollade läget den 22 maj.

Nya lekplatsen är nästan klar

Den första etappen av den stora ombyggnaden av Björklunds hage är snart klar. Samma dag som vi skickade den här tidningen till tryckeriet verkade det bara återstå att gräva ner några små träd och städa upp allt innanför staketet.

Många föräldrar har undrat när deras barn kan börja leka med de nya lekredskapen.

Den 20 maj genomfördes en besiktning av lekplatsen.

– Lekplatsen kommer att öppna inom kort, så fort vi har åtgärdat de anmärkningar som gjordes på besiktningen, säger parkingenjör Åsa Otteklint till Norra Ängby Tidning.

Sedan kommer lekplatsen att vara öppen även under den andra etappen av

ombyggnaden av Björklunds hage, när området framför 4H-ladan byggs om.

Förhoppningsvis kan vi presentera den nya lekplatsen och alla de nya lekredskapen i nästa nummer av tidningen som kommer i början av september. I bästa fall med en ung juniorreporter som får prova de nya attraktionerna.

Text och foto: Rolf A Olsson

Hemköp Ängby Torg

Den personliga matbutiken

Öppet: Mån-fre 8-21, lör-sön 9-21

Ängby Torg. Tel: 08-37 65 90

Trädgårds Tove

Rådgivning, skötsel och beskärning

Trädgårdsmästare Tove Overodder
Beckomborgvägen 39. Norra Ängby
tove.overodder@gmail.com

070 766 80 60

En riktig cykelaffär
Anno 1962

Nords Sport & Motor

CYKLAR - TILLBEHÖR - VERKSTAD

www.nordssportmotor.se 08-376200

Dold skylt uppför och övergång i nedförsbacke.

Skylten syns inte bakom träden där en gång- och cykelväg korsar Bällstavägen.

Bällstavägens farliga övergångsställen

– Varför görs det ingenting åt de farliga övergångsställena på Bällstavägen, undrar en av våra läsare som varje skoldag oroar sig när hans barnbarn måste passera den hårt trafikerade genomfartsleden.

– Jag påtalade den farliga trafikmiljön redan 2012. Då lovade trafikkontoret att åtgärda trafikmiljön. Men jag kan inte se att Bällstavägen är mer säker i dag tolv år senare, säger den orolige morfadern.

Pojke påkörd av buss

I mars blev en minderårig pojke påkörd av buss på Bällstavägen. Pojken fördes till

sjukhus med ambulans men klarade sig från allvarliga skador..

93 olyckor

Enligt Transportstyrelsens databas Strada har det under åren 2011 till 2024 registrerats 93 olyckor med personskada längs Bällstavägen, mellan Islandstorget och Doktor Abrahams väg. Tre personer har skadats allvarligt. Senaste allvarliga olyckan var enligt Strada 2014. Ingen person har omkommit. Till databasen Strada rapporterar polisen samt akutsjukhusen, vilket förstås innebär att statistiken inte täcker alla tillbud efter Bällstavägen.

Av sammanställningen framgår att flest olyckor har inträffat mellan motorfordon och cykel. Olyckorna har framförallt inträffat i korsningarna med Bergslagsvägen, Beckombergavägen och Spångavägen.

Förslag på åtgärder

Det borde vara möjligt att förbättra trafikmiljön på Bällstavägen. Några enkla åtgärder kan vara att bygga förhöjda övergångsställen som tvingar bilförare att minska farten, placera skyltarna tydligare samt förbättra målningen på gatan.

Text och foto: Elisabet Engdahl Linder

Vi säljer handgjorda dörrar och fönster i klassisk Bromma- och Ängbystil.

Sedan 2019 är vi återförsäljare av fönster tillverkade av Selja Snickeri i Dalarna. Vi är nu också återförsäljare av dörrar från Specialsnickeriet i Tingsryd.

Anpassas efter dina önskemål.

NORRA ÄNGBY
BYGG AB

Patrik Holmström, 0739-44 88 19, offertnorraangby@gmail.com

Pelle Sahl tar över som ordförande. Han flankeras på bilden av styrelsens två nya suppleanter Jenny Hansson (t.v.) och Eva Engfeldt.

Tack Anna-Karin Ekholm för dina 17 år som ordförande.

Årsmötet 17 april

Pelle ny ordförande efter Anna-Karin

På Trädgårdsstadsföreningens årsmöte på Tempus den 11 april avgick Anna-Karin Ekholm efter 17 år som ordförande. Pelle Sahl tar över. Anna-Karin lämnar inte skutan helt. Hon kvarstår som suppleant.

Pelle Sahl är en nygammal veteran som varit verksam på olika positioner inom styrelsen och i arbetet med tidningen i olika omgångar ända sedan 1900-talet. I inledaren på sidan 2 berättar Pelle mer om sin nya uppgift.

Det var ingen dramatisk avgång för Anna-Karin. Hon aviserade redan för ett år sedan att detta skulle bli sista året som ordförande. Hon har så mycket annat att klara av och tycker dessutom att det är hög tid för ett skifte.

God ekonomi

Bengt Randers inledde kvällen med en intressant föreläsning om energi.

Alla punkterna på agendan klarades av utan problem och det hade inte kommit in några motioner från medlemmar. Medlemsavgiften blir 150 kronor även innevarande år. Föreningen har god ekonomi så det finns inte någon anledning att höja. Revisorerna gav styrelsen ansvarsfrihet men hade en del synpunkter på tidpunkten för årets möte. Nästa år ska vi åter hålla årsmötet i mars, som det står i stadgarna.

Ny styrelsen

Valberedningen har gjort ett bra arbete inför årsmötet och kunde nu presentera

både ny ordförande och tre nya suppleanter. Till nya suppleanter valdes, förutom Anna-Karin, även Jenny Hansson och Eva Engfeldt.

Elisabet Engdahl Linder omvaldes som styrelseledamot för två år.

Carola Bengtsson och Bengt Randers kvarstår som styrelseledamöter i ytterligare ett år.

Lotta Hirschberg utsågs till valberedare, på ett år. Styrelsen har i uppdrag att utse ytterligare en valberedare på ett år.

Rolf Jarlås och Per Ånäs valdes som revisorer. Lasse Johansson valdes som revisorssuppleant, samtliga för ett år.

Hela protokollet från årsmötet finns på <http://norra-angby.se>

Trädgårdsstadsföreningens funktionärer samlades till en härlig sommarkväll med många skratt och god mat.

Funktionärs-festen 15 maj

Tack till alla funktionärer

Vår nya ordförande Pelle Sahl, startade sitt ordförandeskap med att direkt bjuda in alla funktionärer till en trevlig träff. Det blev en fantastisk kväll i Kontoristföreningens lokaler på Ängbyhöjden, mycket tack vare det varma och soliga vädret.

Till Norra Ängby Trädgårdsstadsförening väljs årligen en styrelse. Dessutom finns det ett stort antal funktionärer vars arbete gör att föreningen fungerar. Funktionärerna gör allt från att dela ut tidningen och kalendern, hjälper till vid våra arrangemang, skriver för tidningen eller kontrollerar vår ekonomi. Allt arbete är ideellt och som tack brukar funktionärerna bjudas in till en middag.

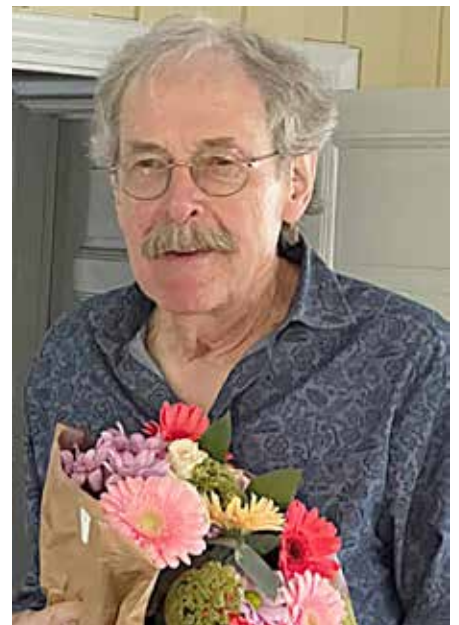
Vi behöver fler medlemmar som enga-

*Du är välkommen
att bli funktionär
i föreningen*

gerar sig. Har du tid över och känner att Norra Ängby är ett fantastiskt område att bo i men inte orkar med att styrelseuppdrag, så kan du bli funktionär. Kanske har du ett specialområde som du kan bidra med? Du är välkommen att höra av dig till Pelle Sahl eller någon annan i styrelsen.

Text och foto: Elisabet Engdahl Linder

*KKF= Kvinnliga Kontoristföreningen. Endast medlemmar kan hyra lokalen på Ängbyhöjden.

Christian Schlumpf har bidragit till att Norra Ängby Trädgårdsstadsförening numera har status som remissinstans när det gäller kulturmiljön i Norra Ängby. Han avtackades för ett mycket kompetent och gediget arbete i Kulturmiljögruppen, en del av Norra Ängby Trädgårdsstadsförening.

Lykke och Astrid visar oss konstverken på Gökboets utställning.

Godisboden.

Dalahästen med tigerränder.

Godisklubban.

Vårsalong på Gökboet

Barnen lär sig att samarbeta och kommunicera genom konsten

Lykke, 5 år, och Astrid, 6 år, tar oss med på en spännande rundtur. Våra guider på förskolan Gökboet är energiska och entusiastiska. De visar glatt upp konstverken som de och deras kamrater har skapat och hängt upp på väggarna – och till och med i taket!

Inspirerade av verk från den prestigefyllda Liljevalchs vårsalong på Djurgården i Stockholm har barnen på förskolan Gökboet i Norra Ängby producerat en imponerande samling konstverk. Gökboet har gett sina små konstnärer möjligheten att skapa och uttrycka sig genom olika tekniker och material.

En egen vårsalong
Förskolebarnen i Norra Ängby har valt ut sju av verken från den stora vårsalongen som inspiration till en alldeles egen vårsalong.

Norra Ängby Tidning fick en inbjudan till en visning och fotografering. Först kommer en godisbod med klubbor. Astrid visar stolt upp boden, men framförallt mängden av klubbor som barnen gjort. Här har det ritats klippts och klistrats så det står härliga till. Det finns en klubba i jätteformat på golvet och stora klubbor uppklistrade på väggen. Therese Malmbergs Lollipop, som är en närbild på godis, är inspiration till allt detta godis. Man anar också en hel del positiva personliga erfarenheter bland barnen, av just detta tema

Häst med tigerränder

Utifrån Isabella Bernulfs roliga dalahäst i keramik, från Vårsalongen, har barnen skapat en hel vägg med dalahästar. Här har de fått teckna med oljekritor och akvarellfärger på en pappersmodell av en dalahäst. Fantasin flödar. Dalahästarna har olika färger och mönster. En dalahäst har ränder som en tiger. Lykke gillar dalahästen med regnbågens färger bäst.

På väggar och i taket

Vi vandrar vidare och kommer in i en korridor med vackra tygstycken på väggarna och i taket. De bildar en enhet i färg och form.

Här har barnen fått pröva på att färga lakansväv med rödkålvatten, som ger tyget skiftande toner i lila. Barnen har fått klippa eller riva sin egen tygbit som sedan hängts upp. Ett härligt konstverk som alla ser när de går till matsalen. Förebild till detta konstverk är verket *Inside* av Narek Aghayanyan.

Den röda stolen

Astrid och Lykke visar upp fler väggar med konstverk där barnen målat, klippt, klistrat och ritat. Slutligen kommer vi till arbetsrummet. Där står en röd stol, som tål att tittas på. Stolen har barnen tagit fram genom att mäta, såga, snickra och måla. Allt efter inspiration av Mariana Eknors *Toy Story I Pinocchio*.

Vårsalongen är ett projekt där barnen fått pröva på olika tekniker för att skapa sina konstverk. På en bänk i arbetsrummet finns allt material och alla verktyg som använts samlat. Hela processen finns dessutom dokumenterad på väggen, med bilder på barnen i arbete. Lika roligt som att se resultatet, kan det vara att gå tillbaka och fundera på hur det hela gick till. Riktigt fint blev det. Astrid och Lykke och förskolan Gökboet kan vara stolta över sin fina vårsalong.

Text och foto: Elisabet Engdahl Linde

Stolen har barnen tagit fram genom att mäta, såga, snickra och måla.

Bakgrund

Vårsalongen är en årligen återkommande utställning på Liljevalchs. Av 4974 sökande till årets utställning valde en jury ut 298 verk ut gjorda av 163 konstnärer. Av dessa verk har förskolebarnen på Norra Ängby valt ut sju verk som inspiration till en alldeles egen vårsalong. *Tidningens bilder på barnen har godkänts av personalen och barnens föräldrar.*

De konstverk som valdes ut från Vårsalongen var:

Inside av Narek Aghayanyan
Toy story in Pinocchio av Mariana Eknors
Dalahästen av Isabella Bernulf
Lollipop av Therese Malmberg
Flowers Cry av Erica Agerås
Cyclical av Vanja Lindberg
Lämmeltåg av Cecilia Eriksson Arnqvist

Bromma hembygdsförenings jubileumsfest hålls i och runt Åkeshovs slott den 1 september.

Hembygdsföreningen firar hundra år

I år är det 100 år sedan Bromma hembygdsförening bildades. Det kommer bland annat att firas med en jubileumsdag vid Åkeshovs slott söndag 1 september 2024 kl. 12-16 (ca).

– Boka in den dagen, uppmanar hembygdsföreningens ordförande Inger Larsson.

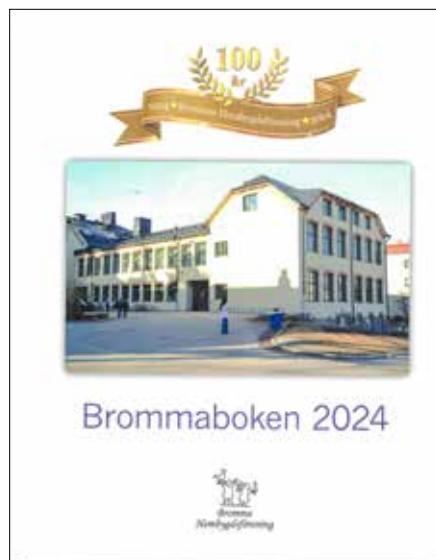
Firandet kommer att vara i och omkring Åkeshovs slottspark med sång och musik, bild- och filmvisning, kulturminnesvandring, tipspromenad samt försäljning av böcker och lokalt hantverk av olika slag! På slottsvinden visar hembygdsföreningen sin samling av tavlor med Brommaanknytning. För de hungriga är slottets kök redo!

I mitten av maj skickades också Brommaboken 2024 ut till alla medlemmar. Föreningens årsbok har kommit ut varje år sedan 1930. Många årgångar finns på biblioteken i Bromma, men äldre årgångar finns också till salu hos föreningen. Ett register över årsböckernas innehåll finns på webbplatsen: <https://bromma-hembygd.se>. På webbplatsen finns också mer information om jubileumsfesten.

PIZZA • KEBAB • PASTA
SALLAD • WOK

08 - 37 54 44
Runstensplan
www.kompir.se

70-plussarnas nostalgiträff vid IP den 26 augusti

Måndagen den 26 augusti kl. 13-15 arrangerar Ängbys Sjuttio Plussare (ÄSP) sin årliga nostalgiträffen vid Ängby IP.

– Kom och träffa gamla kamrater från förr. Tag med egen picknick, uppmanar, Lars Brynielsson i arrangörgruppen.

Under hembygdsföreningens 100-årsjubileum på Åkeshovs slott den 1 september (se artikel till vänster) deltar ÄSP. 70-plussarna redovisar sin verksamhet på en skärm i ett rum på slottet.

Redan den 10 juli firar ÄSP sitt 10-årsjubileum med en spontan träff för dem som är kvar i stan.

Se hemsidan www.aesp.se.

Björne Jernelius hälsar välkommen!

VILL DU HA EN TORR OCH VARM KÄLLARE?

Förutsättningen för det är att man värmeisolerar på väggens utsida.

Det är inte bara markvatten som orsakar fuktskador, utan kanske ännu mera innifrån kommande luft i form av vattenånga som koncentreras i väggen.

En enkel och säker lösning är Pordränmetoden. Pordrän är en fuktskyddad skiva av cellplastkuler som är värmeisolerande, dränerande, ventilerande och kapillärbrytande.

Pordrän har funnits på marknaden sedan 1965.

Ring oss för kostnadsfri rådgivning.

GT GRUNDTEKNIK I SAMARBETE MED SVENHEIMS ENTREPRENAD
Packstensgränd 5 Vällingby Ring 87 33 87/0705 - 87 33 87

GRUNDISOLERINGAR PÅLNINGSARBETEN

TRÄDGÅRDSANLÄGGNINGAR VATTEN & AVLOPP

Tove svarar på frågor om trädgården

Trädgårdsmästare Tove Overödder svarar på trädgårdsfrågor i tidningens trädgårdsspalt. Alla medlemmar i Trädgårdsstadsföreningen kan skicka sina frågor till:
tove.overodder@gmail.com

Mina handverktyg

Nu är vi i gång med trädgårdssäsong 2024 och intresset för trädgård bara ökar. Jag får många frågor gällande tips på bra trädgårdsverktyg så har jag listat några handverktyg jag inte klarar mig utan när jag ska rensa ogräs.

Planteringsspade

Fiskars Xact planteringsspade smal (ca 180 kr) i rostfritt stål använder jag till ogrärensning och plantering. Den går inte sönder/viker sig som sina billigare kollegor. Den är smal och man får lätt upp långa rötter av till exempel maskros.

Tråddrensare

Lucko Tråddrensare (ca 110 kr) använder jag för att luckra jorden mellan perenner och ta bort det ytliga ogräset. Väldigt ergonomisk och lätt att använda. De är dessutom alltid färgglada och lätta att hitta i trädgården.

Ogräskniv

Kent & Stowe ogräskniv (ca 140 kr) i rostfritt stål använder jag för att rensa bort ogräs mellan stenar och plattor.

Hoppas du får en härlig trädgårdssäsong!

FJELKNERS

by widerlöv

Din lokala mäklare i Bromma

Kontakta oss gärna om du funderar på att sälja!

På vårt kontor på Ängby Torg träffar du våra erfarna fastighetsmäklare Isabella Lindell, Mikael Flobecker och Karin Kellander Kinch.

Under åren har vi på rekommendationer fått förtroendet och glädjen att förmedla hundratals bostäder i området.

Med oss får du en professionell tjänst och högsta möjliga slutpris för din bostad. Varmt välkommen att höra av dig!

Isabella Lindell
Fastighetsmäklare
072-363 38 12
isabella@fjelknerns.se

Mikael Flobecker
Fastighetsmäklare
0708-60 21 91
mikael.flobecker@fjelknerns.se

Karin Kellander Kinch
Fastighetsmäklare
0708-60 22 18
karin@fjelknerns.se

Ängby Torg 6 & Alviksvägen 103, Bromma
info@fjelknerns.se | 08-26 86 00

Det är den långa stigen på Norra Ängby-sidan av Kyrksjön som får nya lampor..

Ny belysning vid Kyrksjön

Bromma stadsdelsförvaltning ska installera ny belysning längs en av stigarna vid Kyrksjön. De lampor som finns i dag ska under 2024 bytas ut mot modernare belysning.

Projektet omfattar utbyte av 38 belysningspunkter samt ett elskåp, och syftar till att förbättra tryggheten för alla som använder stigen, inklusive skolelever och motionärer.

Bakgrunden till åtgärden är återkommande klagomål om dålig belysning och otrygghet, särskilt under kvällar och nätter. Den befintliga belysningen har

vandaliserats flera gånger och är i behov av uppgradering.

Rörelsestyrda lampor

Den nya belysningen kommer att vara rörelsestyrd, vilket innebär att lamporna tänds när någon närmar sig och släcks när ingen är i närheten. Detta minskar ljusföroreningar och skyddar djurlivet i det närliggande naturreservatet, samtidigt som energiförbrukningen optimeras.

Trafikkontoret ansvarar för markarbeten och installation. Insatsen förväntas öka tryggheten och bidra till en bättre miljö för både människor och djur.

Förbjudet att elda trädgårdsavfall på tomten

De nya EU-bestämmelserna om bioavfall som från 1 januari tvingar oss alla att sortera matavfall gäller nu också trädgårdsavfall. Det innebär att trädgårdsavfall ska komposteras på tomten, lämnas till en återvinningscentral, eller samlas in av kommunen. I praktiken innebär detta att det inte längre är tillåtet att elda grenar, löv och annat trädgårdsavfall ute på vil-latomten.

De nya reglerna har väckt uppmärksamhet. Vad gäller egentligen? På internet kan man se att i Stockholms kommun är det fortsatt tillåtet att elda torrt trädgårdsavfall under eldningsveckorna 18 och 40 och på valborgsmässoafton.

Mer information om reglerna i Stockholm finns på <https://boende.stockholm/regler-tillstand/tradgardsavfall/>

VI UTFÖR ALLT INOM
TRÄDGÅRD & UTEMILJÖ

Sköna
TRÄDGÅRD

www.skonaträdgard.se
0735-331237

**Patrik
Dahlkvist
Bygg AB**

Hågavägen 9 168 54 Bromma
Mobil 073-986 22 68

Wretmans Bilservice AB

**Bilreparationer och Service
originaldelar till alla märken**

Jämtlandsgatan 139 Vällingby
(OK Macken i Vällingby)
08-377813

37528@okq8bilverkstad.se

Valborgsbrasan flammade stolt ...

... och kören sjöng vårsånger

Många välkomnade sommarvarma våren

Scouternas valborgsfirandet på Snorreängen lockade en rekordstor publik. Kanske spelade det sommarvarma vädret under dagen sin roll för att göra kvällen minnesvärd.

Det är nu 24 år sedan traditionen med valborgsbrasa på Snorreängen startade, och arrangemanget fortsätter att utvecklas och bli bättre för varje år som går.

Mälarscouterna arrangerar firandet. Trädgårdsstadsföreningen ger bidrag så att kören kan vara med och sjunga vårsånger.

Arrangemanget var välordnat, med roliga aktiviteter för hela familjen. En höjdpunkt var kokosbollskatapulten, som fick både barn och vuxna att skratta gott. Polisens närvaro bidrog också till feststämningen, särskilt när barnen fick sitta i polisbilen med blåljusen på. Även om köerna till aktiviteterna var långa var humöret högt och alla verkade njuta av dagen och kvällen. Och dagen därpå hade scouterna som vanligt städlat hela området ordentligt.

Mälarscouterna välkomnade en rekordpublik till festligheterna på Snorreängen.

KAHLINS
TRÄDGÅRDAR

Ängby Torg 16

info@kahlins.se

www.kahlins.se

Ålstensgatan 22, 167 65 Bromma

08-370618 www.angbyglas.com

Ängby Glasmästeri
& Ramaffär AB

Etablerad 1931

Ängbytvätten 2012. Fotografi från Stadsmuseet i Stockholm. Fotograf: Göran H. Fredriksson

Från tvättstuga till radhus

Stigen till skolan är rensad

Nu finns den lilla stigen till vänster om radhusen, stigen som enligt detaljplanen ska finnas mellan Bureusvägen och skolan. Trädgårdsstadsföreningen påtalade detta när radhusen började byggas så att man inte skulle bygga över det området helt.

I mars rensades och grusades stigen men den gick inte hela vägen fram till skolan, påtalade en av våra läsare som bor i området. Vi hälsade detta vidare till byggbolaget Kolfast som grusade sedan ytterligare en bit, fram till staketet som skiljer radhusen från skolans område. Sedan får inte byggbolaget grusa längre.

Under våren har den lilla stigen mellan Bureusvägen och skolan rensats och fått grusunderlag.

I tre år har Elisabeth Ledberg sett hur det har rivits, sprängts, grävts och byggt på andra sidan gatan. Elisabet bor granne med tomten på Bureusvägen där den gamla tvättstugan nu blivit fem färdiga radhus. Elisabeth har under dessa år med jämna mellanrum fotograferat byggprojektet från ett fönster i sitt hus.

Den gamla andelstvätten invigdes 1945. Den fungerade som en självtvätt, dvs hushållen kunde gå dit för att tvätta och mangla familjens tvätt. Efterhand som allt fler fick tvättmaskiner i sina egna hus minskade intresset för den gemensamma andelstvätten. 1965 såldes byggnaden och tomten till företaget Ängbytvätten som drev vanligt tvätterier fram till 2012 då man flyttade till Spånga.

Sedan låg tomten länge öde

En byggmästare köpte fastigheten i Norra Ängby och sökte bygglov för att få riva och bygga fem radhus. Sedan hände inget på tomten under de följande fem åren. Efter många protester mot att den gamla fina byggnaden skulle rivas och mot radhusens utseende kunde byggmästaren riva huset 2021. Sedan var tomten fortsatt öde i ytterligare mer än ett år innan den såldes till ett annat byggbolag som 2022 började bygga de fem radhusen som nu är färdiga.

19 april 2021. Tvättstugan revs. Sedan stod tomten obebyggd i 1,5 år.

15 november 2022. Tomten såldes till nytt bolag som började bygga.

15 december 2022.

22 december 2022.

10 februari 2023.

19 juni 2023.

2 augusti 2023.

20 september 2021.

Kvartersnamn i Norra Ängby

Danavägen döpt efter danska daner

Danavägen i Norra Ängby sträcker sig västerut från Islandsvägen och går mot norr till korsningen med Anundsvägen. Vägen är uppkallad efter "daner" – ett folkslag som nämns även genom namnet på landet Danmark. Adjektivet "dansk" härrör från "daner".

Vilka var då danerna? Det är en germansk stam som på 500-talet omtalades av Jordanes och Prokopius. Jordanes var en romersk-gotisk historieskrivare. Han skrev en gotisk krönika omkring år 500 (*De origine actibusque getarum*, alltså *Om geternas ursprung och bedrifter*). Den krönikan bygger på ett förlorat verk av romaren Cassiodorus. Goterna identifieras med antikens geter. De senare fanns på 400-talet före vår tid.

Prokopius var en historiker som bodde i Caesarea i Palestina. Han dog cirka år 354 efter vår tid. Denne man var jurist, sekreterare och rådgivare till den bysantinske generalen Belisarius. Han var överbefälhavare för kejsarens armé. Prokopius gav ut skrifter. Det som är intressant är att han berättar om en gotisk invandring till Sverige och om herulernas överflyttning till bland annat Danmark.

Danernas ursprung oklart

Det är inte klarlagt varifrån danerna en gång kom. Att de som Jordanes påstår härstammar från svearna kan inte bevisas. Alla invånare i Danmark kallades på 700-talet för daner. Det är också oklart när Danmark blev ett enat rike. Danmark var under vikingatiden uppdelat i flera olika kungariken. Danmark uppfattades dock av omvärlden som ett enda rike. Skåne ingick ju då i Danmark och landet sträckte sig ner till floden Ejder i söder.

Den mycket kände kung Harald Gormsson Blåtand (cirka 940 – 986 efter vår tid) lät rista en monumental minnessten vid den kungliga begravningsplatsen i Jelling på Jylland. Texten berättar att Harald vunnit hela Danmark och Norge och gjort danerna kristna. Han tog ut sina föräldrars ben från den hedniska

Danavägen går från Islandsvägen och viker sedan av mot Anundsvägen (eller tvärtom förstås om man kommer i den andra riktningen).

begravningshögen och placerade dem i en nybyggd träkyrka. I sin tur var kyrkan belägen inom en enorm, idag bevarad skeppssättning som förenade två högar på platsen. (En skeppssättning är en grav som är kantad av resta stenar i form av ett skepp med en tydlig stäv- och aktersten).

Väldig försvarsvall

Kristendomen antogs i Danmark år 960 efter vår tid. Det finns en väldig försvarsvall uppbyggd över det jylländska näset där det är som smalast. Vallen kallas Danevirke.

Vallen är i höjd med den nutida staden Schleswig. Tanken med vallen var att skydda Danmark mot fiender. Det var slaver och franker. Vallens tidigaste parti uppfördes redan år 737 efter vår tid.

Frankiska berättelser omtalar att det var ett intensivt bygge av vallen under den danske kungen Godfred. Den kungen var aktiv längs dåtidens sjöleder och anföll

Friesland och västslaviska områden. År 808 efter vår tid förstörde han staden Reric som låg på slavisk mark. De köpmän som bodde i staden förde han till sin egen bösättning vid Hedeby. Godfred kan också ha påbörjat eller låtit förstärka en möjligen redan befintlig vall.

Under vikingatiden hade Danmark en mycket viktig roll när det gäller kontakter med Västeuropa. I vikingatågen deltog många danskar. Danskar emigrerade även till den del av England som på grund därav fick namnet Danelagen. Även till Irland och Normandie emigrerade danskar. Med erövringen av England kulminerade den danska vikingatiden under kungarna Sven Tveskägg och Knut den store på 1000-talet. Danerna och deras historia omnämns av Adam av Bremen. Det berättas bland annat om kung Harald och Sven Tveskägg samt när Olof Tryggvason, Norge, besegrades. Även biskop Erimbert (Rimbert), en gång präst i Birka, nämner danerna.

Kvarteren runt Danavägen

I anslutning till Danavägen finns intressanta kvartersnamn. I söder ligger kvarteren Ledungen, Pilkorset, Ringbrynjan och i väster Örtugen samt Betslet. Vad betyder då dessa namn?

Ledungen

Ledungen är namnet på den tidigmedeltida sjökrigsorganisationen. Bönderna hade skyldighet att bemanna och utrusta flottan. I de medeltida landskapslagarna finns regler för Ledungen som har hög ålder och hörde samman med organisationen av sveastaten under folkvandringstid (400 - 550 efter vår tid) och vendeltid (550 - 750) efter vår tid. Även under kung Magnus Eriksson på 1300-talet kallades krigsledung ut.

Pilkorset

Pilkorset är en uråldrig symbol som den fascistiska Pilkorsrörelsen i Ungern använde under andra världskriget. (Författaren förvånas över att namnsättarna till kvarteret använde just detta namn!).

Ringbrynjan

Ringbrynjan är en rustning. Det är ett kroppsskydd som användes under strid och var ett ringpansar konstruerat av tusentals nitade och smidda järnringar. Ringbrynjan bars i form av ringpansarskjortor. Under 1000 - 1100-talet täckte de bål, lår och överarm. Förbättrade vapen och ny taktik under denna tid medförde att ringpansaret gjordes heltäckande.

Örtugen

Örtugen var en vikt- och värdeenheter. Den motsvarade 1/3 av ett öre eller 1/24 av en mark. Örtugen fanns som präglad mynt från cirka 1370. Efter 1523 motsvarade örtugen 1/2 öre sedan örets vikt sänkts. Örtugar som utgavs före 1478 hade högre silverinnehåll. Mynt av den gamla typen med högre silverhalt slogs sista gången 1589 - 1591. Man kan undra över hur många örtugar som finns dolda i Norra Ängbys jord! Någon gång kommer säkert

Så här ser försvarsvallen Danevirke ut i dag. Den skulle skydda Danmark mot fiender och byggdes över det jylländska näset där det är som smalast, i höjd med den nutida staden Schleswig. Foto: Joachim Müllerchen, CC BY-SA 2.0 de.

grävningar i jorden avslöja sådana mynt - på samma sätt som flera gamla romerska mynt har påträffats i Bromma kyrktraktområde!

Betslet

Betslet - ett betsel består av munbett, huvudlag och tyglar. Från svensk forntid finns bevarade praktfulla betsel med rikt utsirade beslag - till exempel från Broa i Halla på Gotland. De är från 800-talet efter vår tid och har så kallade gripdjur i ornamentiken.

Förutom intressanta historiska gatunamn har kvarteren i Norra Ängby spännande historiska namn. En liten skrift om alla dessa namn skulle det vara intressant att skriva!

Text: Nils Ringstedt
Foto: Arne Wennberg

Litteratur:

Ringstedt, Nils. 2018. *Norra Ängbys gatunamn - en färd genom Nordisk historia*. Bromma Hembygdsförenings skrift nr 7. Stockholm.

Skeppssymbolen finns i stort antal bland figurerna som ristats i Bohuslän.

Tanumsvägen erinrar om Bohusläns hällristningar!

Tanumsvägen namngavs 1931. Vägen går från Dybecksvägen till den skogklädda höjden, kvarteret Stensättningen.

I Bohuslän finns Tanum med talrika hällristningar från bronsåldern. Hällristningar är knackade och slipade bilder på hällar, block och stenar. Det anses att hällristningar är det mest betydande belägget, arkeologiskt, på den nordiska forntidsmänniskans förmåga att uttrycka sig i bild.

Forskare anser att hällristningar funnits mycket längre än vad man tidigare trott. De är ett slags samhällsdokument och visar vår förhistoriska kultur i form av tiotusentals figurer på klipphällar, speciellt i Bohuslän. Våra mest betydande hällristningsområden finns i forntida skärgårdsområden. Här har vattenburna transporter varit mycket viktiga under bronsåldern (1800-500 före vår tid).

I norra Bohuslän finns Europas största ansamling av hällristningar. En av landets vackraste ristningar från bronsåldern finns i Fossum i Tanum.

Skeppssymbolen finns i stort antal bland figurerna som ristats i Bohuslän, Mälardalen, Bråviken i Östergötland, Tjustbygden i Småland och i östra Blekinge.

"Mönster" från Europa

I Europa kan hällristningar och hällmålningar spåras långt bakåt i tiden till äldsta stenålder, alltså paleolitisk tid. I Skandinavien finns hällristningar från äldre stenålder, mesolitisk tid. Intressant

är att "mönster" från Europa har spritt sig upp till Skandinavien. I Kivik i Skåne finns en ristning på en häll av en vagn som har Medelhavsursprung. Dessa förebilder spreds troligen genom bronsföremål som kom till Skandinavien eller på textilier.

Olika bergkonst

Vad för slag bergkonst finns det i Sverige?

1. Det finns sydliga hällristningar som även kallas *jordbruksristningar*. Dessa förknippas med ett jordbrukande samhälle under bronsåldern.

2. Vidare har vi nordliga hällristningar som även kallas *viltristningar*. Dessa ristningar hör ihop med fångstfolk i Nord-sverige. De består av i huvudsak jaktbara djur.

3. Så finns det även *hällmålningar*. På ett tjugotal platser i Sverige kan sådana målningar ses, främst i Norrland men även i Värmland och i Bohuslän.

Tanumsvägen har fått sitt namn efter Tanum i Bohuslän. Området är känt för sina många fina hällristningar.

4. En särskild typ av hällristningar är *skålgroparna*, även kallade älvkvarnar. De är cirkelrunda och i genomsnitt cirka 5 centimeter i diameter och en centimeter djupa. (I Bromma har vi en del skålgropar men inga hällmålningar eller ristningar av det slag som nämns ovan. Däremot har vi en *bildristning* på en lodrät klippvägg nära Kvarnbacksvägen i Riksby. En figur föreställer Tor. Till vänster om Tor finns en figur som håller en annan i halsen och tycks kasta den figuren över axeln enligt allra senaste tolkning. En skylt avtäcktes 3 april 2024 vid den nymålade bildristningen. Tor kan ha ristats under vikingatid men den andra figuren troligen under nyare tid.)

Närhet till hav och jordbruk

Orsaken till att hällristningar finns på vissa platser men inte på andra beror på flera omständigheter t ex närhet till hav, lämplig jordbruksmark och betesmark för boskap.

I södra Bohuslän är antalet ristningar större än i de flesta andra svenska landskap. Norra Bohuslän har de ojämförligt flesta. Här finns inte bara Sveriges utan även Europas största ansamling av hällristningar. Norra Bohuslän motsvarar om-

rådet norr om Havstensfjorden, Byfjorden och Uddevalla. Norra och centrala delen av området kallades en gång för *Ranrike* eller under medeltiden *Ranafylke*. I detta område ligger *Tanum*.

Jag känner till hur många ristningar som fanns 1977. En forskare hade då räknat till 1 356 lokaler med en eller flera ristningar. (Idag finns många fler beroende på upptäckter som har gjorts).

Hällristningar i Tanum

En av landets vackraste ristningar från bronsåldern finns i *Fossum* i Tanum. Den befinner sig på en låg, slät håll. Här kan besökare se jaktscener, lurblåsare och djurbilder. Den största ristningen i Tanum finns i *Vitlycke*. En av Sveriges märkligaste ristningar för övrigt! På ristningen kan man se en grupp män med lyftade yxor.

En hällristning med många skeppsbilder finns vid *Litsleby*. Skeppen är mindre vanliga i utseende och kallas *Litslebytyp*. Dessa skepp har dubbla, likformigt utförda stävar i för och akter. En båt från föromersk tid har påträffats i Danmark i *Hjortspring* på ön *Als*. Litsleby skeppen kan jämföras med den båten. På Litslebyristningen finns en spjutbärande man, 2,25 meter lång. Den ristningen skär delvis

över ett skepp och är den äldsta kända i Tanum.

Vidare finns i Tanum 9 plöjningsscener. Det är människor som är avbildade bakom årdar som är förspänt med oxar. Sådana ristningar är ovanliga i Sverige. Också i Tegneby finns intressanta ristningar – men de kan jag återkomma till när jag skriver om Tegnebyvägen!

På den höjd som har kvartersnamnet *Stensättningen* finns flera gravar/stensättningar. Ingen har undersökts men troligen är de från äldre järnålder/yngre bronsålder. På den högst belägna stensättningen finns inristade tecken. De har beskrivits i Norra Ängby tidning 2011:2 och 2012:1 av mig och kulturgeografen Bengt Windelhed. Kan de vara bomärken? Eller är de markeringar av ägogränser?

Text och foto: Nils Ringstedt

Litteratur:

Ringstedt, Nils. 2018. *Norra Ängbys gatunamn – en färd genom Nordisk historia*. Bromma Hembygdsförenings skrift nr 7. Stockholm.

Boken har varit slutsåld men nu har boken tryckts på nytt och finns att köpa hos Bromma hembygdsförening.

Hantverkare

Vill du annonsera i den här spalten
Ring Johan på 073-983 22 07.

Arkitekt hjälp med till- & ombyggnad
från skiss till färdiga bygglovhandlingar

Bengt Sigander Arkitekt SAR / MSA

www.sigander.se

Snorrevägen 19, 168 54 Bromma

073 908 31 10

Ombyggnad/tillbyggnad/stambyten

Engqvist Bygg AB

www.engqvistbygg.se

Ingentingsgatan 6, 171 71 Solna

070 529 35 22

Fönster, ombyggnad och renovering

NORRA ÄNGBY BYGG AB

offertnorraangby@gmail.com

073 944 88 19

Om & tillbyggnader, renoveringar, fasad,
badrum, målning!

Roberts hantverksservice

www.robertshantverksservice.com

Adilsvägen 16, 168 53 Bromma

070 412 63 84

Badrumsrenoveringar, till- & ombyggnad!

T.Berggren Bygg AB

Lerviksvägen 16

184 63 Åkersberga

0708371476

Totalentreprenör

J-Eklund Entreprenad AB

janne@tvatumtvabygg.se

070 783 93 75

Annonsera

Boka 4 ggr/år för 1000 kr!

Medlemsförmåner

Föreningen har hos några medlemmar placerat ut en del trädgårds- och andra prylar för lån. Medlemmar kan ringa och boka.

Flaggstångsvinsch

Torgil Leifsson, Jomsborgsvägen 7,

070-531 13 40, torgil.leifsson@gmail.com

Gallervält

Krister Bengtsson, Rökstensvägen 11,

08-87 22 59.

Elektrisk märkpena för metall

H E Jonsson Jordanesvägen 7

070-897 02 22.

Gratis lån men deposition.

Stege 9 m

Elias och Malin Diarbakerli

Franklandsvägen 29

Tel 070 424 00 61

Färglikare

och Tidskriften Byggnadskultur

johan.schaeffer@yahoo.se

073-983 22 07.

Gratis lån men deposition. Max 3 dagar.

www.norra-angby.se
facebook.com/norraangby

Sju av tio hushåll är medlemmar.
Tillsammans verkar vi för att Norra Ängby
ska fortsätta att vara stans bästa bostadsområde!

För medlemsavgiften
bara 150 kr/år får du delta
i föreningens kurser och
andra arrangemang

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Föreningen välkomnar alla hushåll i Norra Ängby som medlemmar.

Medlem blir man genom att betala medlemsavgiften, som gäller för perioden april-mars. I april-maj delas ett medlemsbrev med erbjudande om medlemskap ut till alla hushåll i Norra Ängby. Medlemsavgiften (150 kr) betalas till föreningens Plusgiro 940178-7. Använd helst referenskoden i brevet som betalningsreferens samt namn och gatuadress vid betalning.

Med ditt medlemskap får du

- möjlighet att delta i föreningens alla aktiviteter under ett helt år
- ditt exemplar av Ängby-kalendern hem i brevlådan
- låna föreningens prylar; stegar, märkpenna färglikare mm
- nyttig och intressant information på föreningens hemsida och i flera Facebook-grupper

Inte minst viktigt är att du då stödjer föreningens engagemang i för Norra Ängbyborna angelägna frågor som t ex nybyggnationer i och omkring vårt område eller att sprida kunskap om och främja områdets unika karaktär.

Ansvarig för medlemsregistret är Sven Rygart, som du kan nå med epost-adressen medlemsregister@norra-angby.se

Föreningen följer regelverket kring personuppgifter; GDPR. Se hemsidan för detaljerna.

Kulturmiljögruppen inom Norra Ängby Trädgårdsstadsförening

Gruppen vill – utgående från Norra Ängby som riksintresse för kulturmiljövården:

- öka kunskapen om och medlen till bevarande av stadsdelens unika värden
- genom insamling av bakgrundsmaterial och kontakt med berörda myndigheter dokumentera stadsdelens historia
- göra fakta om våra hus och trädgårdar tillgängliga för de boende så att de kan anpassa dessa med bibehållen inneboende charm för framtida behov

Vill du engagera dig i dessa frågor är du mycket välkommen. Vi träffas ungefär var sjätte vecka.

Mejla kulturmiljogruppen@norra-angby.se eller Johan Schaeffer: johan.schaeffer@yahoo.se eller 0739 83 22 07.

Föreningens styrelse

Pelle Sahl, ordförande, kassör och ansvarig utgivare, 070 694 81 18, pellesahl@gmail.com

Elisabet Engdahl Linder, sekreterare, Fb-redaktör, julmarknad, kalender och redaktion, 070 746 62 40, elisabet.engdahl.linder@gmail.com

Carola Bengtsson, Ängbyglöggen, midsommar- och julmarknad, 070 733 58 42, carola.my@hotmail.com

Bengt Randers, administratör för hemsidan. 070 344 53 85, bengt.randers@gmail.com

Suppleanter:

Anna-Karin Ekholm, 070 721 30 53, annakarineholm@hotmail.com

Eva Engfeldt, 073 987 89 95, eva.engfeldt@gmail.com

Jenny Hansson, 073 158 48 86, jennybhansson@gmail.com

Adjungerad till styrelsen:

Rolf A Olsson, tidningens producent och redaktör, 070 564 93 93, rolf@rao.se

Revisorer:

Per Änäs, 070 742 17 26, per.anas@hotmail.com

Rolf Jarlås, 073 705 87 16, rolf.jarlas@gmail.com

Suppleant:

Lasse Johansson, 070 584 82 50, lasse.g.johansson@gmail.com

Valberedning:

Lotta Hirschberg, 073 997 63 39, lotta.hirschberg@gmail.com

Medlemsregistret: (medlemsregister@norra-angby.se)

Sven Rygart, ansvar för medlemsregistret, 070 518 18 51, sven.rygart@gmail.com

Föreningens adress: Norra Ängby Trädgårdsstadsförening, c/o Sahl, Hirdvägen 14, 168 53 Bromma

Program

Inget midsommarfirande i Björklunds hage

I år blir det inga midsommarfestligheter i Björklunds hage. Stockholms parkförvaltning fortsätter med upprustningen och har meddelat att det ska pågå arbete i området framför 4H. Mer information på sidan 3.

Nostalgiträff vid Ängby IP

Måndag 26 augusti 2024, kl. 13-15
70-plussarnas årliga nostalgiträff vid Ängby IP. Mer information på sidan 16.

Öppet hus på Jomsborgsvägen 7

Söndag 30 juni 2024, kl 11-18
Torgil Leifsson och Niklas Sölvemark kommer att ha sin fina trädgård på Jomsborgsvägen 7 öppen under det landsomfattande Tusen Trädgårdar-evenemanget.

Hembygdsföreningen 100 år

Söndag 1 september 2024 kl. 12 - 16 (ca)
I år är det 100 år sedan Bromma hembygdsförening bildades. Det kommer bland annat att firas med en jubileumsdag vid Åkeshovs slott. Mer information på sidan 16.

MÅLA BROMMA
FASAD, FÖNSTER & TAK

Boka in en Fasad eller Fönsterrenovering

Välkommen till **MålaBromma**, med över 20 års erfarenhet inom fasad- och fönsterrenovering.

Vi erbjuder professionella hantverkartjänster med hög kvalitet och finish.

Kontakta oss idag för en kostnadsfri offert och besök vår hemsida för att se våra tidigare projekt och kundreferenser.

08-51 51 92 10

info@malabromma.se

www.malabromma.se

